

Global Society for Latvian Art Concept: Center for Latvian Diaspora Art

PURPOSE and MISSION

As a result of the Second World War, a significant percentage of Latvia's artists were separated from their wider cultural group and became political refugees. As Niklāvs Strunke wrote in 1948, "We know that almost the majority of Latvia's most distinguished artists find themselves in exile." Now, decades later, with the re-establishment of Latvian independence, the exile community has the opportunity to reintegrate the art of exiled Latvian artists into the culture of the homeland.

The Global Society is working to develop a collection of the highest quality art produced outside Latvia after World War II by Latvian immigrant artists and other artists of Latvian descent. Recognizing that post-WWII Latvian immigrants and their descendents will in time be absorbed into the cultures of the host countries, it is necessary to secure a physical facility in Latvia to house such a collection in perpetuity. This art represents an integral part of the art history of the Latvian people, and art works continue to be at risk of being lost where the cultural context for their proper understanding and valuation is absent.

The Global Society will select and transport to Latvia a collection of approximately 5,000 works. The estimated material value of such a collection is in the range of several million dollars; its cultural value cannot be precisely defined, but is considered to be significant.

In an appropriate facility in which to house its collection, the Global Society's Center for Latvian Diaspora Art will attract visitors among the general public, as well as being a major source of information for future art historians and connoisseurs of art. Using its knowledge, skills and contacts, the Global Society will develop exhibitions and other educational programs and conduct and support research about Latvian art created outside of Latvia.

COLLECTION POLICY

Along with the artworks themselves, the Global Society will bring to the Center an understanding of world art in the modern and postmodern period (the second half of the twentieth century), that has informed the professional activities of artists, scholars, curators and critics who have been living outside Latvia. This cultural perspective may not be the same as that of Latvian artists and art professionals who have resided within the country in this same period, i.e. during the time of the Soviet occupation of Latvia. The collection will be developed by an appointed Curator working with the Collections Committee, a group of experts who represent the major centers of Latvian cultural life outside of Latvia since World War II, including North and South America, Europe, and Australia. This committee will develop specific guidelines describing the collection philosophy of the Global Society.

PHYSICAL FACILITY REQUIREMENTS

Four kinds of spaces will be required: exhibition, open archive, administrative and storage. In addition, an outdoor space is desired for display of large three-dimensional work. Preliminary estimate of space requirement is 10,000 square feet, to house and manage a 5,000-piece collection. The spaces need to be appropriately secure against theft and fire, and environmentally conditioned to house art objects.

A suitable facility is being sought by one of the following means:

1. Receipt of a privately donated building that the Global Society will renovate;
2. Purchase and renovation of an existing building;
3. Rental of space in another organization's building which has been suitably refurbished for the Global Society's needs by that other organization;
4. Extended nominal lease (for example, 1 lats per year for 99 years) in another organization's building whose renovations the Global Society will design and finance

The manner in which the Global Society solves its facility issue will largely determine its future legal structure. The Global Society's interest in a partnership is based on its need for a physical facility in Latvia and, possibly, for assistance in the day-to-day management and upkeep of such a facility.

FINANCIAL

Understanding the budgetary difficulties currently experienced by museums in Latvia, the Global Society prefers not to compete with other Latvian museums for Latvian government funding. As has been stated since the time of the founding of the organization, the principal source of funding for this Center will be, at least initially, the Latvian diaspora community throughout the world.

The Global Society may, however, consider partnership with other Latvian museums, local governments, private parties or businesses, in order to further its goals. Given the material and cultural value of the collection that will be developed, the Global Society can bring to a potential partnership with another Latvian organization or municipality very significant assets that can be used in negotiating the terms of physical facility rental and/or renovation costs. If the Global Society continues to operate independently of any other organization, the collection remains in perpetuity in its possession. But the Global Society may be open to negotiating

transfer of the collection after a given period if the other organization offers facilities and/or services that it deems of sufficient value.

PLMS koncepcija: Pasaules latviešu mākslas centrs

NOLŪKS UN UZDEVUMS

Otrā Pasaules kara rezultātā nozīmīgs skaits Latvijas mākslinieku tika atdalīts no savas tautas, kļūstot par politiskiem bēgļiem. Kā pazīstamais latviešu gleznotājs Niklāvs Strunke raksta 1948. gadā: "Mēs zinām, ka gandrīz vairākums no latviešu izcilākajiem gleznotājiem atrodas trimdā." Šodien, pēc gadu desmitiem, līdz ar Latvijas neatkarības atgūšanu, trimdas sabiedrībai ir izdevība trimdas latviešu mākslinieku darbus iekļaut dzimtenes vispārējā kultūrā.

PLMS ir sākusi izveidot augstākas kvalitātes kolekciju, kurā būs pārstāvēti latviešu bēgļu mākslinieku un citu latviešu izcelsmes mākslinieku darbi, kas tapa ārpus Latvijas pēc Otrā pasaules kara. Apzinoties, ka ar laiku latviešu imigranti un viņu pēcnācēji tiks asimilēti patvēruma zemju kultūrās, ir nepieciešams iegādāties fizisku vietu Latvijā, kas būtu pastāvīga mājvieta šai kolekcijai. Šī māksla ir neatņemama daļa latviešu tautas mākslas vēstures, un ārpus Latvijas mākslas darbu pastāvēšana šodien ir apdraudēta, jo tiem trūkst novērtēšanas kultūrālā kontekstā.

PLMS atlasīs un transportēs uz Latviju apmēram 5,000 darbu kolekciju. Šādas kolekcijas vērtību varētu aplēst miljonos dolaru; tās kultūrālās vērtība ir grūti precīzi noteikt, bet zinām, ka tā ir nozīmīga.

Izveidojot piemērotu vietu Latvijā šādai kolekcijai, PLMS Pasaules latviešu mākslas centrs kļūs par nozīmīgu latviešu diasporas mākslas informācijas avotu mākslas vēsturniekiem un mākslas cienītājiem, kā arī vispārējai publikai. Izmantojot savas zināšanas, spējas un kontaktus, PLMS rīkos izstādes un citas izglītības programmas un vadīs un atbalstīs pētniecību par ārzemju Latvijas mākslu.

KOLLEKCIJAS VEIDOŠANA

Centrs tiks izveidots ne tikai ar mākslas darbiem vien, bet arī atspoguļos modernā un pēcmodernā (t.i. 20. gadsimta otrās puses) perioda pasaules mākslas izpratni, kā to izpauž ārzemēs dzīvojošie latviešu mākslinieki, pētnieki, kuratori, kritiķi. Šī kultūrālā perspektīva varētu atšķirties no tā, kas raksturoja Latvijā dzīvojošo mākslinieku un mākslas profesionāļu darbību Padomju okupācijas laikā. Centra kolekciju izveidos kurators, sadarbībā ar kolekcijas komiteju, lietpratēju grupu, kas pārstāvēs galvenos ārzemju latviešu imigrācijas centrus Ziemeļ- un Dienvidamerikā, Eiropā, Austrālijā. Komiteja izveidos specifiskas vadlīnijas un darbu pieņemšanas noteikumus un procesu.

FIZISKĀS Telpas prasības

Centram vajadzēs izstāžu, atklātu archīvu, administratīvās un noliktavas telpas. Būtu vēlama arī vieta brīvā dabā, kur izstādīt trīs-dimensionālus un lielformāta darbus, skulptūras, utt. Kopā vajadzēs apmēram 10,000 kvadrātpēdu, lai novietotu un daļēji izstādītu apmēram 5,000 darbu kolekciju. Protams, telpām vajadzēs mākslas darbiem piemērotus apstākļus (temperatūra, mitrums, gaisma) un nodrošinājums pret zādzību, ugunsgrēku utt.

Piemērotas telpas PLMS iegādāsies vienā no sekojošiem veidiem:

1. Pieņemot privāta īpašuma ziedojumu, kuŗu PLMS remontēs savām vajadzībām
2. Pērkot un remontējot esošu ēku
3. Nomājot citas organizācijas/personas ēku, kas tiku remontēta PLMS vajadzībām un pēc tās norādījumiem
4. Nomājot no citas organizācijas ilgtermiņa, nominālcenas ēku (piemēram, 99 gadu nomas līgums par 1 latu gadā), kuŗu PLMS uzņemtās remontēt un finansēt

Fiziskās telpas jautājuma atrisinājums lielā mērā nosacīs nākotnē PLMS juridisko struktūru. PLMS interese sadarboties ar citu organizāciju ir balstīta galvenokārt uz vajadzību iegādāties fizisku ēku Latvijā un varbūt uz palīdzību ar tās ik dienas uzturēšanu.

FINANSES

Apzinoties latviešu mūzeju grūtos apstākļus pašreizējās ekonomiskās krīzes laikā, PLMS nevēlas sacensties uz valdības atbalstu ar citiem Latvijas mūzejiem. Vadoties no dibināšanas pirmajām diskusijām un dokumentiem, secinām, ka PLMS galvenais ienākumu avots, vismaz sākumā, būs ārzemju latviešu sabiedrība visā pasaulē.

Tomēr, lai sasniegtu savus mērķus, PLMS neatsakās no iespējām sadarboties ar citiem latviešu mūzejiem, skolām, pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem vai privātām personām. Ņemot vērā PLMS topošās kolekcijas materiālo un kultūrālo vērtību, PLMS var piedāvāt ļoti nozīmīgu resursu, veidot sarunas par iespējamu sadarbības. Ja PLMS turpina būt patstāvīga organizācija, kolekcija paliek PLMS īpašumā, bet PLMS neizslēdz iespēju kolekciju nodot citai organizācijai pēc norunāta laika, ja organizācija piedāvā PLMS nepieciešamās telpas un/vai citus pakalpojumus.